

ש י ח ה

הצדיק חי יותר ויותר

שיחה נפלאה ביום
הילולת רבינו הקדוש
מוהר"ן מברסלב זי"ע

שנמסרה על ידי מורינו
ראש חבורתנו

הרה"צ רבי
יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט"א

ביום ח' תשרי הילולת רביז"ל אושפיזין
דמשה תשפ"ה ביבנאל עיר ברסלב

יצא לאור על ידי
חסידי ברסלב
ח' תשרי תשפ"ו לפ"ק

פי שניים מבחייו

כמה עלינו להודות להשם יתברך שזכינו להתאסף עכשיו בהילולא של רבינו הקדוש זי"ע, שלא בחינם חל באושפיזין של משה רבינו, כי משה רבינו נתן לנו את התורה בהר סיני, ושם הבטיח הקדוש ברוך הוא למשה רבינו "וגם בך יאמינו לעולם" - שלכלל ישראל יהיה אמונה בה' ובצדיקים אמיתיים לעולם, שאלו הם הצדיקים שבכל דור המחזקים אותנו לקיים את התורה.

כי רבינו הקדוש הגיע לעולם בשביל ללמד את נשמות ישראל איך לקיים את התורה שקיבלנו ממשה רבינו בהר סיני, עם הלימודים הקדושים שלו הוא נותן לנו התחזקות נפלאה איך בכל מצב שרק נהיה, אם במדרגה גבוהה או במדרגה הכי נמוכה, נוכל למצוא אותו יתברך ולהתקשר לתורה הקדושה.

כמו שאכן מובא בתיקוני זוהר (תיקון סט) - "אִתְפַּשְׁטוּתֵיהּ דְּמשֶׁה בְּכָל דָּרָא וְדָרָא", אכן אין אנו יכולים לראות את משה רבינו בעיני בשר, **אבל האור שלו, הלימודים של הצדיק, הם חיים וקיימים לעולם בכל דור ודור,** ודווקא אחר שצדיק מסתלק מן העולם - דווקא אז מתגלים הלימודים הקדושים שלו יותר ויותר. כי בשעה שהצדיק עדיין כאן בזה העולם מלובש בגוף גשמי, אדם יכול להטעות את עצמו ולומר: "הנה הגעתי וראיתי בעיני את הצדיק, יש לי שייכות עמו", ואם לא זכה לבוא - הוא מצטער: "הפסדתי, לא הייתי אצל הצדיק".

אך אחרי הסתלקותו, כשכבר אין את הלבוש הגשמי - אין דבר שיכול לרחק את האדם מהצדיק, מה שהוא גילה כאן - זה מתנה לכלל ישראל לכל הזמנים והדורות, **אדרבה, בכל דור שעובר - מתפשט ומתרבה יותר ויותר אורו של הצדיק.** כמו שמגלה רבינו ז"ל בתורה ס"ו בחלק א', על הפסוק "ויהי נא פי שניים ברוחך אלי" (מלכים-ב, ב), שאלישע הנביא זכה שיהיה לו פי שניים מכח רבו אליהו הנביא, ואפשר שיהיה התלמיד גדול מרבו פי שניים והכל בכח רבו, כי כל הלימודים שלו הכל מרבו, כי זה הכח של צדיק אמת שבכל דור ודור אורו מתפשט יותר ויותר, וזה הסימן שזה מסטרא דקדושא, לא שהיה רק בדורו רבי ונסתלק מהעולם לגמרי, אלא אורו נהיה יותר ויותר על כל העולם כולו.

חייב להיות גם אור

גם באורו של רבינו שייך לעשות אותה טעות חס ושלום, רבינו נסתלק כבר לפני 214 שנה, נו, היו אלו שזכו להכיר אותו, לקבל את לימודיו הקדושים ולחיות עם זה, **אבל לא כולם הבינו שאורו הקדוש מתחדש ומתרבה יותר בכל דור ודור.**

יש שיחה מרבינו ז"ל על הפסוק

בקהלת (יז, י) "אל תאמר שימים ראשונים היו טובים" - רבינו הקדוש מאד הקפיד על האומרים שפעם היה יותר טוב, ואמר - **"אַדְרַבָּא, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מַנְהִיג הָעוֹלָם בְּכָל פַּעַם יָפֶה יוֹתֵר".**

וגם שיש שיתמהו איך אפשר לומר כך הרי יש ירידת הדורות הנסיונות והחושך מתגברים יותר ויותר, אבל כלל זה צריך לדעת, **אם יש חשך - זה לעומת זה יש אור.** וה' יתברך מנהיג את העולם שככל שיותר מתפשט הסטרא אחרא - מתפשט יותר הסטרא דקדושה. אם אדם מרגיש שהחושך והניסיונות מתחילים להתגבר עליו, הוא צריך לזכור שזה לעומת זה הצד של הקדושה מתגבר גם.

כמו שידוע מה שהאריז"ל היה רגיל להפליג מאד בשבחו של תלמידו רבי חיים ויטאל זי"ע (רבי חיים ויטאל זכה להסתופף בצל רבו האר"י הקדוש בערך שנה וחצי, הוא היה עניו ושפל מאד בעיני עצמו, והאר"י ז"ל עודד והרים את רוחו), עד שאמר לו: **יש לך נשמה גבוהה מאד בדרגת רבי עקיבא!** נענה פעם רבי חיים ואמר בענוה ושפלות - פעם אחת שאלתי למורי ז"ל, איך היה אומר לי שנפשי כל־כך מעלה, גם אם תגידו לי את כל השבחים, הלא אני מכיר את עצמי... ענה ואמר לו האר"י הקדוש: "זו הטעות שלך! עליך לדעת, שעכשו בדור הזה, **במעוט פעלות - עשית דברים קטנים - זה יותר חשוב מהנשמות שהיו בימי התנאים!"...**

כך גם מביא רבינו ז"ל בספר המידות (אות תשובה סימן נא): "מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרֵגָה גְּדוֹלָה, יָכוֹל לְהַשִּׂיג שְׁלֵמוּתוֹ בְּמִעוּט פְּעֻלּוֹת", בדור שלנו, מי שמחזיק מעמד, אפשר להגיע לדברים עליונים במיעוט פעולות.

קיבלנו את ציונו הקדוש

כי בקדושה אין דבר כזה "הפסדתי, לא הכרתי את הצדיק, הגעתי מאוחר מדי", אין דבר כזה, בכל דור ודור מגיעים כוחות חדשים איך לעמוד בנסיונות המתחדשים.

כשקצת נתבונן נראה חשבון פשוט מאד - מה נתחדש לנו מתנה לאחר פטירת רבינו ז"ל לפני 214 שנה - **מהסתלקות רבינו ז"ל קיבלנו את ציונו הקדוש.** בחיים חיותו של רבינו ז"ל היו כ600 או 700 אנשים, מי באמת הכיר את רבינו?..., (היה אחד שאמר שהוא הכיר את רבינו כי הוא הנהיג אותו על נהר הבוג...), אכן היו שהתקיימו מדבריו הקדושים, קיבלו את ההתחזקות והתעוררות, אבל עם כל זה זה היה אז בצמצום מאד, מי חלם שזה יכול להתפשט לכל כדור העולם.

אך היה לרבינו הקדוש תלמיד אחד, **דער הייליגער רבי נתן זי"ע,** שהוא הבין את הסוד הקדוש שהאור הגדול הזה אינו רק לזמן זה, אור זה צריך להתפשט על

כל העולם כולו, לדורות עולם, כמו שאמר רבינו ז"ל בעצמו **"מיין פייערל וועט טלואין ביז משיח וועט קומען"**[א], ורבי נתן הוא זה שהבין זאת טוב מאד, ברוח קדשו ראה איך הוא יכול לפעול שהאור הזה ימשיך לכל העולם אף מתי שהצדיק לא יהיה בגוף הגשמי.

ומאז נהיה ציונו הקדוש, המקום הקדוש שרבינו ז"ל לקח שני עדים צדיקים יראי שמים, תלמידיו הקדושים רבי נפתלי ורבי אהרן הרב מברסלב זי"ע, והבטיח שמי שיגיע לציון הקדוש ויתן פרוטה לצדקה ויאמר את העשרה פרקי תהילים הוא יוציא אותו מהשאול תחתית, **זה לא היה לנו בחיים חיותו של רבינו ז"ל!**

והתלמיד הקדוש רבי נתן תכף ומיד עשה התעוררות, כמובן שהדבר העיקרי היה על עניין הראש השנה של רבינו ז"ל, לבוא אליו בכל דור ודור, אבל הנסיעה הראשונה היתה בראש חודש שבט, כמה חדשים אחר ההסתלקות, ועשה התעוררות כמה שרק יכל שצריך כעת לעשות נסיעות להגיע לציון הקדוש של רבינו ז"ל.

אין לנו שום השגה בציון רבינו ז"ל, אך מרחוק נוכל להבין שיש לזה קשר אמיץ וחזק עם הסתלקות משה רבינו, שנקבר מול בית פעור, שהוא מקור כל הטומאה, אותיות עור"ף, זו היתה העבודה זרה הכי גרועה, הכי מאוסה, תכלית השקץ, ודווקא מול זה נקבר משה רבינו, ותוספות (במסכת סוטה יד ע"א) מביא מדרש שבכל שנה ושנה בית פעור עולה למעלה כדי לקטרג ולהזכיר עוונות, וכשהוא רואה את קברו של משה הוא חוזר ונשקע בתוך האדמה.

וקברו דווקא שם בחוץ לארץ, אפילו שמשה רבינו כסף כל כך לקדושת ארץ ישראל, ואפילו שהקדוש ברוך הוא אמר לו "לא תעבור את הירדן הזה", אך גם יעקב אבינו ויוסף הצדיק הסתלקו בחוץ לארץ והעלו את עצמותיהם לקבורה בארץ ישראל, **אבל משה רבינו צריך להשאר דווקא שם בחוץ לארץ מול בית פעור,** בשביל ללחום בכל כוחות הטומאה המתחדשים בכל דור ודור, ודווקא לאחר הסתלקותם, שאז נקראים חיים יותר ויותר, כשאינם כבר מצומצמים בגוף גשמי, שאדם יכול לומר אז "הגעתי לצדיק, ראיתי אותו, הבאתי לו קוויטל וביקשתי שיתפלל עבורי", לאחר ההסתלקות הצדיק נהיה מרומם למעלה בלי שיעור, למעלה מהמקום למעלה מהזמן.

מול בית פעור - הצדיק לוחם עם הטומאה המתחדשת

א. האש שלי תוקד עד ביאת המשיח.

כמובן שביום טוב צריך לקבל פני רבו, ועל זה אומר רבינו ז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א תורה קל"ה) **שאף אחד שנמצא** בריחוק מאד מרבו הוא יכול עדיין לקבל פני רבו גם כשהוא יושב בביתו, אדם שמקבל באמת את הלימודים של רבו, אם הוא מנהיג בית טהור, הוא מדקדק שיהיה לו שלום בית, הוא מחנך ילדים על טהרת הקודש, הוא זוכה באמת לקבל פני רבו אף כשהוא בביתו, מאיר עליו פני רבו, וזו השלמות שאדם צריך שעל פניו יוכלו לראות את פניו של הרבי שלו, וממילא אין כאן שום צמצום של מקום, כן יכלתי לבוא אל הצדיק או לא יכלתי. בוודאי אני עושה כל הפעולות שבעולם להגיע אל רבינו, אך לפעמים מן השמים נהיה עיכוב ואי אפשר לבוא, ולכן חלילה וחס שאדם ישבר מזה, אפשר להתקשר לרבינו ז"ל, להשתוקק יותר ויותר, ללמוד את ספריו הקדושים.

קשר ישיר לרבינו הקדוש

והעיקר בוודאי לקיים את עצותיו הקדושות לעובדא ולמעשה: **בלימוד התורה הקדושה** - רבינו הקדוש נתן לנו סדר דרך הלימוד (שיחות הר"ן שיחה ע"ז), וצריך לקיים כך בתמימות ובפשיטות כל יום, לא להפסיד יום אחד מלימוד שיעורים כסדרן. אנשים לא מעלים על דעתם בכלל רצונות לסיים כל התורה כולה, זה דבר שנראה שייך ליחידי סגולה, זכינו שבא מוהרא"ש זי"ע, שהוא היא "דיירעקט ליין" - קשר ישיר לרבי נתן.

האור של רבינו הוא אור גדול מאד ובא רבי נתן וקישר את זה לזה העולם, אם לא היה לנו את כל השיחות שרבי נתן רשם היו יכולים לבלבל את אורו של רבינו, אנשים היו אומרים רבינו לא התכוון כך או כך וכו', למשל העניין לבוא אליו על ראש השנה, היו טוענים שרבינו ז"ל התכוון לכך רק בחיים חיותו ולא אחר ההסתלקות, וכל מיני פירושים אחרים, ורבי נתן כותב בפירוש שרבינו ז"ל אמר זאת בראש השנה האחרון לחייו, כשידע שבעוד שבועיים הוא הולך להסתלק, ואז ציווה שיבואו אליו. **אם לא היו לנו את הדיבורים המדויקים של רבי נתן היו יכולים פאדרייען א קאפ** (לבלבל את השכל), אפילו עם הדיבורים של רבי נתן אנשים שאין להם אמונת חכמים יכולים להגיד כל מיני פירושים.

כי רבי נתן הוא אחד עם רבינו ז"ל, עד שיש שיחה מרבי נתן - שלא יגיעו לציון שלו בעיר ברסלב, ואמר **"אני אהיה אצל רבינו"**, רבי נתן ורבינו זה משה ויהושע, חיבור אחד, שהתורות שאנו זוכים לקבל מהרבי זה רק דרך התלמיד, אז בוודאי מובן מה הכוונה שאצל התלמיד מקויים "פי שנים ברוחך אלי".

עד שרבי נתן אמר **"אצלי יש שולחן יותר יפה ממה שהיה אצל רבינו"**,

כששמעה זאת אדל, בתו של רבינו הקדוש, שהיתה צדקת גדולה, היא תמהה מאד על דיבורים כאלו, ואמר רבי נתן, **"כן, הכל הוא בכוחו של רבינו ז"ל"**, אין זו תמיהה שיש שולחן יותר יפה, יותר קהל, לימודים יותר יפים, כי הכל זה בכוחו של הרבי, הכח של הרבי טמון אצל התלמיד, (ורמז נפלא בשנה זו תשפ"ה - 214 שנים אחר ההסתלקות, 214 בגימטריא רו"ח), **שככל שעוברים השנים זה רק נהיה יותר ויותר חזק הרוח של הצדיק.**

מהצדיק מקבלים רוח חיים

רבינו ז"ל אומר (ליקוטי מוהר"ן חלק א, סימן ח') שרוח חיים מקבלים מהצדיק, תסתכלו בשפת הנחל על תורה זו שמסביר באופן נפלא עניין זה, מה הכוונה שמקבלים מהצדיק רוח חיים?, אנו עוד מעט הולכים לקרוא בפרשת בראשית (ב, ז) "ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה" - הקדוש ברוך הוא נותן רוח חיים לאדם!

אך מי הוא זה שמלמד אותך שיש לך רוח מהשם יתברך?, בוודאי שה' יתברך הוא המחיה ומהווה את כל הבריאה, **אבל אתה צריך צדיק שילמד אותך את זה,** בלי רבי בלי צדיק לא יודעים, יש כל מיני דמיונות בעולם. אבל כשאדם זוכה להתקרב לצדיק אמת - **הצדיק מקשר אותו אליו יתברך, הוא מעיר בך את הרוח חיים שהיה רדום אצלך,** אולי רק רדום אם לא יותר גרוע מזה... הוא מגלה לך שיש לך רוח חיים מאיתו יתברך. וזה מתגלה יותר בהסתלקות הצדיק - באין ערך כלל יותר ממה שהיה בחיים חיותו, כי עכשיו כאמור אין שום צמצום של זמן או מקום.

מה שרבינו ז"ל אומר - כך הוא!

זכינו ובדורינו הגיע מוהרא"ש זי"ע, שמסר עצמו כל ימי חייו רק לגלות ולפרסם את אור רבינו לכל העולם, דעו לכם שגם מוהרא"ש היה ה"דיירעקט ליין" - קו ישר מקושר ממש לרבינו ורבי נתן זי"ע, לא זקנים או נערים, הוא גילה את האור של רבינו פשוטו כמשמעו, כמו התם הקדוש (סיפורי מעשיות מעשה ט'), **מה שרבינו ז"ל אומר - כך הוא!** יש שיחה מסדר דרך הלימוד (שיחה ע"ו) שצריך ללמוד - אז פשוט תתחיל ללמוד, תתחיל שנים מקרא ואחד תרגום, כל יום תעביר את הסדרה, אכן עכשיו זה חול המועד יום רביעי של סוכות, רק אל תשכח שזה גם יום א' פרשת בראשית, בארץ ישראל יש יום אחד אחרי החג לפני שבת בראשית, בחוץ לארץ יום טוב ממשיך ישר לשבת בראשית, נו מתי תעביר את הסדרה של פרשת בראשית?... חייב אדם להשלים פרשיותיו עם הציבור! אם לא התחלת תתחיל עכשיו, מיד, כך כשיגיע שבת בראשית לא תפסיד את הפרשה הראשונה של התורה.

זה מה שרבינו רצה מאיתנו "סדר דרך הלימוד" שלא יעבור יום בלי לימוד התורה הקדושה.

ומוהרא"ש כל ימיו צווח ככרוכיא על זה, שלא יעבור יום בלי ללמוד שניים מקרא ואחד תרגום, אשרי מי שמוסיף גם רש"י, שרבינו ז"ל קרא לפירוש רש"י "אחיה של התורה הקדושה" (שיחות הר"ן רכ"ג) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד - אל תזלזל באח... תצרף את זה ללימוד.

פרק בתנ"ך - רבינו ז"ל עורר אותנו ללמוד כל התורה כולה, אז מתי תהיה לך הזדמנות ללמוד תנ"ך? אל תטעה את עצמך שאולי עוד יהיה פעם שתגיע לזה... תתחיל עכשיו ללמוד כל יום פרק, כמה זמן כבר יקח, פרק או שניים כמה שאתה רוצה, אבל תעשה לעצמך קביעות יום יום, אם תלמד כל יום פרק - בשנה וחצי תזכה לסיים, פה ביבנאל עיר ברסלב התחילו בשנה האחרונה, והנה כבר אוחזים לקראת סיום.

משניות - מינימום פרק משניות אחד ביום לכל הפחות, אם אתה זוכה לח"י פרקים ביום אשרי חלקך, כמה מוהרא"ש עורר על עניין גדול זה, בפרט לבחורים שיהיה חק ולא יעבור ח"י פרקים משניות, אבל אדם שהוא כבר יותר עסוק על המחיה ועל הכלכלה, אבל מינימום של פרק משניות אחד, זה לא לוקח יותר מכמה דקות. בדרך של ח"י פרקים מסיימים כל חודש, בדרך של פרק אחד, תסיים בשנה וחצי.

דף גמרא, בבלי, ירושלמי תוספתא, אשרי מי שלא מטעה את עצמו, שכל יום הוא חוטף דף גמרא בבלי, אם אתה יכול להבין, אתה הולך לאיזה שיעור דף היומי, אדרבה, היום יש כל כך הרבה פירושים קלים, ולכל הפחות לומר דף גמרא. דף ירושלמי - גם בזה מי שרק רוצה ללמוד, יש גם לזה פירושים נפלאים וקלים, מי שרק רוצה הוא יכול בקלות להבין, פרק תוספתא. כך תעבור שנה, ותגיע לציון רבינו ז"ל ראש השנה - כשיש לך במזוודה, בכיס שלך 350 דפים בבלי, ירושלמי ותוספתא, פרקים משניות, פרקים תנ"ך, ניצלת את הזמן, זה הסימן שרבינו חי אצלך!

ועל זה הגיע מוהרא"ש, ושוב נאמר - קו ישיר, בלי שום זקנים או נערים איך שרק תקרא לזה, לקח את השיחות של רבינו ז"ל ופרסם **"זאת צריך לקיים בתמימות ובפשיטות"**. זכית והיית עכשיו אצל רבינו וקיימת את רצונו לבוא אליו ראש השנה? עכשיו אראה לך מה רבינו אומר לנו לקיים, ואני נותן לך עצה איך אתה יכול לקיים זאת בדרך קלה ונעימה.

תודיעו לבניכם מה שנעשה כאן!

עבודת מוהרא"ש כל ימי חייו היתה

לגלות מה נעשה פה, כמו שאמר רבינו ז"ל - **"'וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ' - אַייעֶרע קִינְדֶער זָאלְט אִיר מוֹדִיעַ זַיין וָואס דָּא הָאט זִיךְ גִּיטָאן"** [תודיעו לבניכם מה שנעשה כאן], את זה קיים מוהרא"ש ז"ל, מאז שהתקרב הוא גילה את אור רבינו בעניין אחר לגמרי, וכמו שמקובל מהאיש האלוקי רבי אברהם ב"ר נחמן זי"ע - שאמר **"עוד יגיע אברך בעוד 50 שנה, והוא יאיר את אור רבינו ז"ל באור אחר לגמרי"**, וזה נתקיים אצל מוהרא"ש.

רואים שכל ההתגלות הזו יש לנו דווקא אחר הסתלקות הצדיק, אז לא נהיה בטלנים - אם נסתלק הצדיק עכשיו רק יאיר אורו יותר ויותר, וכמו שכתוב על משה רבינו שדיקא אחר פטירתו הוא נלחם מול בית פעור עם כל כוחות הטומאה - כן הוא עם ציון רבינו הקדוש.

הלימודים של הצדיקים רק מתרבים אחר ההסתלקות

רבינו היה בארץ ישראל ישראל, וכל כולו היה מקושר לקדושת ארץ ישראל, ואמר **"הַמָּקוֹם שֶׁלִּי הוּא רַק אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַה שֶּׁאֲנִי נוֹסֵעַ אֲנִי נוֹסֵעַ רַק לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל"** (חיי מוהר"ן קנו), ורבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל בספה"ק "ביאור הליקוטים" על תורה קנ"ה שם מדבר רבינו ז"ל על קדושת ארץ ישראל, אומר שם רבי אברהם בר"נ לשון נוראה - שכל זה שחזר רבינו ז"ל לחוץ לארץ אחר שנסע לארץ ישראל, זה היה רק על מנת לחזור לארץ ישראל, כי "מקומו האמיתי והנצחי הוא **בארצו ועירו** לבד וכו' וכו'".

זה דבר פלא ביותר, מילא **"לארצו"** מובן מה הכוונה, אבל לאיזה **"לעירו"** הוא התכוון... אנו זכינו שמוהרא"ש הקים את יבנאל עיר ברסלב, בשביל שיהיה מקום מרכזי, מקום שממנו יצא אורו של רבינו ז"ל לכל העולם כולו, זה עדיין בקטנות קצת, אבל ברוך השם זה רק מתרבה יותר ויותר, זה עשר שנים מאז שמוהרא"ש נסתלק וזה מתרבה כבר פי כפל וכפליים, וזו עדיין רק ההתחלה, וזה העניין הזה שהלימודים של הצדיקים רק מתרבים אחר ההסתלקות.

וכן הוא בציון רבינו ז"ל שנמצא באומן בחוץ לארץ בשביל ללחום עם כל הקליפות שיש בחוץ לארץ, מה אנו יודעים מה אנו מבינים בדברים אלו, אבל זה העבודה של הצדיקים, רבינו ז"ל רצה להטמן דיקא שם, המקום הזה היה מוכן לו משנת ימי בראשית לעסוק שם בתיקון העולם לדורות (ימי מוהרנ"ת סו), וראה במדרש בפרשת בראשית[ב] איך שכבר

ב. בבראשית רבה א, א: "ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום וגו' ... אמון - אומן. התורה אומרת אני הייתי כלי אומנותו של הקדוש ברוך הוא, בנוהג שבעולם מלך בשר ודם בונה פלטין, אינו בונה אותה מדעת עצמו אלא

משמת ימי בראשית היה מוכן המקום הזה[ג].

והנה כל זה נהיה דיקא מיום ח"י תשרי תקע"א, שאז רבינו התסלק ואז נהיה "ציון רבינו", ומהו עניין ציון רבינו, על זה נאמרה השיחה הראשונה בשיחות הר"ן על הפסוק 'נודע בשערים בעלה' מביא רבינו ז"ל את לשון הזוהר הקדוש - **"כָּל חַד לְפוּם מַה דְּמִשְׁעֵר בְּלִבֵּהּ"**, אי אפשר להסביר הרבה, אבל כל אחד שזכה להגיע אל ציון רבינו ז"ל - הוא יודע כבר מה רבינו עשה עמו, הוא הגיע לרופא מומחה גדול שעושה ניתוח על המח ועל הלב, כל חד לפום מה דמשער בליביה יודע מה רבינו עשה עמו.

רבינו לימד אותנו מהי תפילה

כתוב בתורה על הסתלקות משה רבינו **"ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו"** (דברים לד, א), ממקום ערבה אל ראש ההר זו דרך ארוכה וקשה, מביא רש"י על המקום את דברי הגמרא (סוטה יג ע"ב) **"כַּמָּה מַעֲלוֹת הָיוּ וּפְסָעָן מֹשֶׁה בִּפְסִיעָה אַחַת"**.

ממואב - שם היו הנסיונות הקשים, שם נכשלו בעוון בעל פעור, בבנות מואב, ומשה רבינו הצדיק האמת עולה מהמקום הנמוך הזה אל הר נבו, שעליו מובא[ד] - **"נבו נוטריקון נ' בו"**, יש נ' שערי קדושה, נ' שערי בינה, ובחייו זכה רק למ"ט שערים, **ובהסתלקות הוא הגיע לנ' בו, הגיע לשער החמישים, לראש הפסגה, למדרגה הכי גבוהה.**

פסגה זה חיבור של שתי מילים **"פה ס"ג"**, אלו מדרגות גבוהות מאד שזוכים להם על ידי הפה, שזהו הדבר השני שאנו צריכים להזכיר מהלימוד של רבינו הקדוש, דיברנו משערי תורה - לקיים פשוטו כמשמעו ללמוד בכל מקומות התורה הקדושה, והלימוד של תפילה - ראשית להקפיד מאד לדקדק בשלוש התפילות הקבועות שחרית מנחה מעריב, להתפלל בציבור בבית הכנסת, לא להפסיד שום תפילה בציבור, שרבינו ז"ל אומר (ליקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן ח') מכנה את זה "מחנה ישראל" - **אתה רוצה להשאר יהודי? ראה להתפלל כל יום השלוש תפילות בציבור, ככה תשאר יהודי,** חלילה אם מתחילים לשחק עם זה, להפסיד פה מנחה ושם מעריב, זו סכנה.

מדעת אומן"...

ג. וכאן התבטא מורינו שליט"א: "והיום בחסד חינם במתנת חינם יש בנין קדוש ומאיר "קלויז מוהרא"ש" באומן, על שם הצדיק הזה שגילה ופרסם את האור של רבינו הקדוש לכל העולם כולו".

ד. עיין של"ה הק' תורה שבכתב ואתחנן תורה אור כט; מב.

ורבינו החייה את זה **ולימד אותנו מהי תפילה** - לדבר אל השם יתברך, כשאתה מגיע לבית הכנסת להתפלל אתה בעצם גם מדבר אל השם יתברך, אך לא כל אחד מבין את זה, הוא פותח את הסידור ואומר מה שצריך לומר, אחד מכוון מה שאומר ואחד פחות, הוא רק יודע שצריך לבוא בפשיטות להתפלל שחרית מנחה מעריב בבית כנסת. אבל רבינו לימד אותנו דרך איך אתה יכול להבין שאתה מדבר אל השם יתברך, דווקא כשאתה לא בין אנשים, רק אתה לבדך, אין לך כעת סידור, יש לך רק את הפה ואת הלב שלך, בפיך ובלבבך, עם סידור אתה יודע מה לומר מה כתוב בסידור, אבל עכשיו אתה צריך לראות מה כתוב על לוח לבך, על הלב שלך גם כתוב סידור של תפילות, אתה רק צריך להסתכל פנימה לראות מה שכתוב שם, רק תתיישב עם קצת ישוב הדעת ותחשוב **"מה אני צריך לבקש מהשם יתברך"**, ככה תראה מה שכתוב על הלב שלך, איזה עניין דחוק לך עכשיו, מה חסר לך.

תעשה רשימה מה אתה צריך

לפעמים יש כשרוצים לדבר אל השם יתברך - פתאום לא זוכרים כלום, כאילו הכל בסדר ולא צריך כלום, כמה דקות לפני זה לא ידעת אפילו מאיפה להתחיל - היתה לך רשימה כל כך גדולה, כל כך הרבה דברים שאתה צריך לפעול, אך הסמ"ך מ"ם מגיע לאדם שרוצה לדבר אל השם יתברך ומשכיח הכל, הראש שלו נהיה בלאנק - ריק.

עצה טובה מאד היא לקחת חתיכת דף ולרשום מה שאתה צריך לבקש מהשם יתברך, ותשים את זה בכיסך, וכך בכל פעם שאתה רוצה לדבר אל השם יתברך ואתה לא זוכר כלום ממה שאתה צריך, תזכר פתאום **"רגע, יש לי פה פתק בכיס, אה בריאות, כך וכך אמרו לי, ריבונו של עולם אני צריך בריאות לי, לאשתי, לילד זה, פרנסה, אני לא יודע אפילו מאיפה לקחת כסף לשלם, שכירות, אני לא יודע מאיפה להתחיל לשלם, חשמל, מים"** וכו' וכו' בקלות תוכל לעשות רשימה ארוכה של תפילות על עצמך ועל המשפחה שלך.

ובוודאי על יראת שמים ועבודת השם יתברך, אתה רוצה להיות יהודי ירא שמים, רוצה ללמוד תורה, רוצה שיהיו לך עינים קדושות, אזניים קדושות, אף קדוש - להיות שמור מכעס וקפידות, פה קדוש, **חסר על מה להתפלל?!** תרשום כל מה שעולה על דעתך ושים בכיסך, אין בזה שום חסרון וזו עצה נפלאה מאד.

הלימודים של רבינו הקדוש - תורה ותפילה

אלו הלימודים של רבינו הקדוש - **תורה ותפילה,** כל תורה בליקוטי מוהר"ן מדברת מתורה ותפילה, תפילה ותורה, ממילא רבינו לא הסתלק לפני 214 שנים,

אלא אדרבה, אם אפשר לומר לשון זו - **רבינו נולד, התחדש,** השאיר לנו את ציונו הקדוש באומן, שמגיעים למקום קדוש זה ולוקחים את הרוח חיים מהצדיק, ממש כמו שרבינו הקדוש חי עכשיו, שהצדיקים שבכל דור משרישים את זה בתוכנו - שדבר רבינו לא יהיה עניין ישן שכבר חלף ועבר "דער נאך".

לקדש את שבעת הנרות של האדם

והנה בפסוק שהזכרנו מוזכרים שבעת הנרות שיש בראש האדם, שרבינו ז"ל אומר בתורה כ"א שעל ידי שמירה עליהם זוכים לשפע אלוקי, **"ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו ראש הפסגה"** - כך משה רבינו הלך בפסיעה אחת ל**"ראש הפסגה"** - למדרגה הגבוהה ביותר, **"פסגה"** - זה שתי מילים - פה ס"ג, פה שמור וקדוש שמדבר אל השם יתברך, ס"ג זה מרמז על השמיעה ואזניים קדושות, **"אשר על פני יריחו"** יריחו זה האף, שיהיה לנו אף קדוש שמור מכל מיני כעס וקפידות, **כמה לימודים קדושים יש מרבינו ז"ל על עניין זה,** כמה היה מוהרא"ש חוזר ללא הפסק על לימוד חשוב זה - יש כל כך הרבה נסיונות לאדם ליפול בכעס ועצבים בבית, בשניה ממש אפשר להחריב את כל השלום בית, צריך תמיד לזכור להתפלל "על פני יריחו" שנהיה שמורים ונוכל להתאפק מליפול בכעס, שנזכה לאמונה ברורה ומזוככת, שאם יקרה משהו שלא נצא חלילה בנקמה, לא נצא מהכלים, שנוכל לסבול כל מה שעובר עלינו באריכות אפיים, תהלתי אחטם לך (עיין ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ב), **"ויראהו ה' את כל הארץ"** - פה יש לנו כבר גם את עניין שמירה על עיניים קדושות וטהורות.

"ויראהו ה' את כל הארץ"[ה] מוסיף רש"י כמה מילים - 'הֶרְאָהוּ אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁלְוָתָהּ, וְהַמְּצִיקִין לָעֲתִידִים לִהְיוֹת מְצִיקִין לָהּ' - ה יתברך הראה למשה רבינו גם את המציקים את הרשעים המתנגדים על הקדושה, להבדיל הגוים ימח שמם, ומדוע היה צריך השם יתברך להראות את זה למשה רבינו? להראות לנו את הכוח של משה רבינו, שמשה רבינו ילחם עם כל הדברים האלו, הוא יראה לנו את ארץ ישראל בשלוותה - את המתיקות, את האור, את השלוה את הרוגע שיש בארץ ישראל, אך אל תחשוב שעל הקדושה אין מציקים, מתחת לשולחן יש מציקים על, אם זה הגוים ימח שמם וזכרם שיקבלו מיתות משונות - ויחפרו ויאבדו - הם יחפרו ויקברו את עצמם, ה' יתברך כבר הראה למשה רבינו את

ה. ברוך השם שאנחנו זוכים לדעת מרבינו הקדוש - איזה צדיק עוד יש שכל כך מגלה קדושת ארץ ישראל כמו רבינו הקדוש, תורות בלי שיעור, תתחיל בליקוטי מוהר"ן חלק א סימן ז', ארץ ישראל הוא מקום האמונה, מקום של תפילה, של ניסים, גילוי השגחה, אריכת אפים, מדה כנגד מדה.

המציקים, להראות שלהם היה את הסוף שלהם, וכלל ישראל יעלה מעלה מעלה.

יש נסיונות קשים אבל יש גם צדיק

וגם בסוף הפסוק "את הגלעד עד דן" מונחת התחזקות נפלאה - גלעד מרמז על גילוי אלוקות במדרגה גבוהה[1], והקדוש ברוך הוא הראה לו זאת המדרגה הגבוהה - עד דן, שהיא המדרגה הנמוכה מאד, כמו שאומר רש"י שם "הראהו בני דן עובדים עבודה זרה", פה בגילוי שהקדוש ברוך הוא מראה למשה רבינו - ארץ ישראל בשלוותה, יש עם זה יחד נסיונות קשים של נשמות ישראל, אך מסיים רש"י - **"והראהו שמשון שעתיד לצאת ממנו למושיע"**, אכן יש נסיונות קשים ומרים כשרוצים לזכות אל הקדושה, **אבל יש צדיקים שיעמדו כנגדם.** על שמשון הגיבור אומר רבינו ז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א סימן רמט) שכוחו היה בלבו, לא כח של שרירים גדולים, כמו שכתוב "ותחל רוח ה' לפעמו", ועם תוקף ליבו הוא הציל את כלל ישראל והיה להם למושיע, וזו ההתחזקות כשרואים את גודל הנסיונות - מצד השני יש צדיקים עם לב אמיץ המראים לנו את הדרך לחזור בתשובה אליו יתברך.

זה מה שאנו זוכים לקבל כעת ביומא דהילולא של רבינו הקדוש זי"ע, החל מח"י תשרי תקע"א, לפני 214 שנים בהסתלקות הקדושה של רבינו ז"ל התחיל דבר חדש, **ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו אל ראש הפסגה**, כעת הגיע הצדיק לדרגה הכי גבוהה.

לכן כשאנו זוכים להתאסף בהילולא הקדושה של רבינו ז"ל, זוהי זכות גדולה מאד, והקדוש ברוך הוא יעזור לנו שנזכה לנצל את הזכות שאנו יודעים מרבינו ז"ל, מוהרנ"ת ז"ל היה רגיל לומר **"ברוך ה' שאנו לא מתנגדים לרבינו הקדוש"**, וברוך ה' שלא רק שלא מתנגדים, אלא **גם מנסים ללמוד את ספריו הקדושים ולקיים את העצות הקדושות,** ולדעת שרבינו הקדוש הוא בחיים חיותו, ועם הזמן שעובר זה רק מתרבה וחי יותר ויותר, ונזכה על ידי זה להיות אנשים כשרים כראוי, ולקרב את כל העולם, כל אחד כפי ענינו שיעסוק לקרב עוד נשמות אל הקדושה, והאור של רבינו ז"ל יתפשט על כל העולם, מדן ועד באר שבע, ועל כל כדור העולם, שיהיה גילוי אלוקות והתגלות משיח צדקנו בגאולה השלמה.

---

1. כמו שיש שיחה נוראה מרבי נתן (הלכות פדיון בכור הלכה ה' אות יז) על המסופר בפרשת וישלח (בראשית לא) שלבן רדף את יעקב עד גלעד, ע"ד זה האותיות האחרונות של המילה הראשונה והאחרונה של פסוק שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד, זה העדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל, אותיות ד"ע - שכל, מדרגה גבוהה מאד.

הקונטרס הקדוש הזה נדפס לזכות הבחור החשוב **ברוך בן מרים דבורה** בעבור שהקדיש מרצו וזמנו להעלות הדיבורים הנפלאים האלו על הכתב, ישלם ה' שכרו ויזכה למצוא זיווגו ההגון חיש קל מהרה ולחיות חיים של דבקות הבורא בהתקשרות לצדיקי אמת